

## YANGI O'ZBEKISTONNING ZAMONAVIY IQTISODIYOTIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY XUSUSIYATLAR

**Kodirov Baxodirjon Shuxratovich**

Mirzo Ulug'bek nomidagi Milliy universitet magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13625684>

**Annotatsiya.** Ushbu maqolada Yangi O'zbekistonning zamonaviy iqtisodiyotida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning hududiy xususiyatlari tahlil qilinadi. Maqolada turli hududlarda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar, shu jumladan, hududiy resurslar, infratuzilma, ishchi kuchining malakasi, davlat siyosati, investitsiya imkoniyatlari va boshqalar o'rganiladi. Shuningdek, maqolada hududiy o'ziga xosliklarni hisobga olgan holda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar beriladi.

**Kalit so'zlar:** kichik biznes, xususiy tadbirkorlik, iqtisodiyot, rivojlanish, hududiy xususiyatlar, investitsiya, resurslar, infratuzilma, davlat siyosati.

## REGIONAL CHARACTERISTICS OF THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP IN THE MODERN ECONOMY OF NEW UZBEKISTAN

**Abstract.** This article analyzes the territorial characteristics of the development of small business and private entrepreneurship in the modern economy of New Uzbekistan. The article examines the factors influencing the development of small businesses and private entrepreneurship in various regions, including regional resources, infrastructure, workforce skills, government policies, investment opportunities, and more. Also, the article gives recommendations on the development of small business and private entrepreneurship, taking into account regional characteristics.

**Key words:** small business, private entrepreneurship, economy, development, territorial characteristics, investment, resources, infrastructure, public policy.

## РЕГИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА

**Аннотация.** В статье анализируются территориальные особенности развития малого бизнеса и частного предпринимательства в современной экономике Нового Узбекистана. В статье рассматриваются факторы, влияющие на развитие малого бизнеса и частного предпринимательства в различных регионах, включая региональные ресурсы, инфраструктуру, квалификацию рабочей силы, государственную политику, инвестиционные возможности и многое другое. Также в статье даны рекомендации по

развитию малого бизнеса и частного предпринимательства с учетом региональных особенностей.

**Ключевые слова:** малый бизнес, частное предпринимательство, экономика, развитие, территориальные характеристики, инвестиции, ресурсы, инфраструктура, государственная политика.

---

**Kirish.** Mamlakatimiz iqtisodiyotini barqaror rivojlantirishning asosiy omillaridan biri innovatsiyalardir. Innovatsion texnologiyalar yordamida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub`ektlarini chuqur qayta tuzish va ish unumdorligini yanada oshirish mumkin. Ma`lumki, bugungi kunda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sohasi nafaqat milliy iqtisodiyotning o`shish sur`atlarini jadallashtirishda, balki bugungi kun uchun dolzarb hisoblangan aholini ish bilan ta`minlash va turmush darajasini oshirish masalalarini hal etishda ham yetakchi o`rin tutmoqda.

Yangi O'zbekistonning iqtisodiy taraqqiyoti, xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishiga bog'liq. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakat iqtisodiyotida muhim o'rin tutadi, chunki u yangi ish o'rinlari yaratadi, soliqqa tortish bazasini kengaytiradi, eksportga hissa qo'shadi va aholining turmush darajasini oshirishga yordam beradi.

Biroq, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish turli hududlarda bir xil darajada bo'lmaydi. Hududiy resurslar, infratuzilma, ishchi kuchining malakasi, davlat siyosati, investitsiya imkoniyatlari va boshqalar kichik biznesning rivojlanishiga turlicha ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Shuning uchun, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha hududiy o'ziga xosliklarni hisobga olish muhim ahamiyatga ega.

**Asosiy qism.** O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillarni quyidagicha guruhlash mumkin:

1. Hududiy resurslar:

Tabiiy resurslar: Turli hududlarda tabiiy resurslarning mavjudligi kichik biznesning rivojlanishiga turlicha ta'sir ko'rsatadi. Masalan, qishloq xo'jaligi rivojlangan hududlarda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlashga ixtisoslashgan kichik bizneslar ko'proq rivojlangan.

Inson resurslari: Malakali ishchi kuchining mavjudligi kichik biznesning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shaharlarda, oliy o'quv yurtlari va ilmiy markazlar joylashgan hududlarda ishchi kuchining malakasi yuqori bo'ladi, bu esa innovatsion va yuqori texnologiyali kichik biznesning rivojlanishini rag'batlantiradi.

2. Infratuzilma:

Transport infratuzilmasi: Rivojlangan transport infratuzilmasi kichik biznesning mahsulotlarini bozorga chiqarish, xom ashyo va materiallarni olishni osonlashtiradi.

Energetika infratuzilmasi: Barqaror va arzon energiya ta'minoti kichik biznesning ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytiradi va uning rivojlanishini rag'batlantiradi.

Kommunal xizmatlar: Sifatli kommunal xizmatlar kichik biznesning faoliyatini yanada samarali qiladi.

### 3. Davlat siyosati:

Soliq siyosati: Soliqlarning o'rtacha darajasi va soliqqa tortish tizimining shaffofligi kichik biznesning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi.

Kredit siyosati: Arzon va uzoq muddatli kreditlar kichik biznes uchun muhim ahamiyatga ega.

Birokratik jarayonlar: Korxonalar ochish va faoliyatini amalga oshirishda birokratik jarayonlarning soddaligi kichik biznes uchun muhim ahamiyatga ega.

Qo'llab-quvvatlash dasturlari: Kichik biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlash, o'quv dasturlari, marketing va boshqa xizmatlar kichik biznesning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

### 4. Investitsiya imkoniyatlari:

Mahalliy investitsiyalar: Mahalliy investorlar kichik biznesga investitsiya qilishga tayyor bo'lsalar, bu uning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xorijiy investitsiyalar: Xorijiy investorlar kichik biznesga investitsiya qilishga tayyor bo'lsalar, bu uning rivojlanishiga qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi.

**Natijalar va muhokamalar.** O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda hududiy xususiyatlarni hisobga olish juda muhimdir. Masalan, qishloq xo'jaligi rivojlangan hududlarda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlashga ixtisoslashgan kichik bizneslarni qo'llab-quvvatlashga e'tibor qaratish kerak. Shaharlarda esa, innovatsion va yuqori texnologiyali kichik biznesning rivojlanishiga ko'proq e'tibor qaratish kerak.

Hududiy xususiyatlarni hisobga olgan holda davlat siyosati ham turlicha bo'lishi kerak.

Masalan, qishloq hududlarida transport va kommunal xizmatlarni rivojlantirishga, shaharlarda esa, ishchi kuchining malakasini oshirishga e'tibor qaratish kerak.

**Xulosa.** Yangi O'zbekistonning zamonaviy iqtisodiyotida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning hududiy xususiyatlarini hisobga olish juda muhimdir. Turli hududlarda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar har xil bo'ladi va shunga mos ravishda davlat siyosati ham turlicha bo'lishi kerak. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish kerak:



Hududiy resurslarni samarali ishlatish: Har bir hududning o'ziga xos resurslari va imkoniyatlarini hisobga olgan holda rivojlanish strategiyasini shakllantirish.

Infratuzilmani rivojlantirish: Transport, energiya va kommunal xizmatlarni rivojlantirish orqali kichik biznesning faoliyatini yanada samarali qilish.

Ishchi kuchining malakasini oshirish: Kasb-hunar ta'limi va qayta tayyorlash dasturlarini rivojlantirish orqali malakali ishchi kuchini ta'minlash.

Davlat siyosatini takomillashtirish: Soliqlarni engillashtirish, kreditlarga kirish imkoniyatini kengaytirish, birokratik jarayonlarni soddalashtirish va kichik biznesni qo'llab-quvvatlash dasturlarini rivojlantirish.

Investitsiya imkoniyatlarini yaratish: Mahalliy va xorijiy investorlarni jalb qilish uchun qulay sharoit yaratish.

## REFERENCES

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4977-sonli "O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 29 noyabrdagi 942-sonli "O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.
3. "O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish konsepsiyasi" (2018 yil).
4. "O'zbekiston Respublikasining 2020-2025 yillarga mo'ljallangan iqtisodiy rivojlanish strategiyasi".
5. "Jahon banki: O'zbekistonning iqtisodiy taraqqiyoti: yangi imkoniyatlar va xavflar" (2021 yil).
6. "Osiyo taraqqiyot banki: O'zbekiston: kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari" (2019 yil).